

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ*, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea LEGII nr.208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților*, inițiată de domnul senator AUR Adrian Costea (**Bp. 401/2024**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea *Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților*, precum și pentru organizarea și funcționarea *Autorității Electorale Permanente*, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit *Expunerii de motive*, inițiativa legislativă vizează modificarea modalității de atribuire a mandatelor prin introducerea votului preferențial pe listă deschisă, modificarea modalității de stabilire a numărului de mandate care revin fiecărei circumscripții electorale, modificarea procedurii de strângere a semnăturilor de susținere și reducerea numărului de semnături necesare pentru depunerea candidaturilor, precum și reducerea pragului electoral.

II. Observații

1. Referitor la norma propusă pentru art. 5 alin. (5) din inițiativa legislativă, apreciem că aceasta este lipsită de claritate și previzibilitate, aspect ce poate fi de natură să conducă la o posibilă afectare a art. 1 alin. (5) din *Constituția României, republicată*, pentru considerentele ce urmează a fi expuse în continuare:

În primul rând, precizăm că, din modalitatea de formulare a normei nu reiese ce presupune, în concret, împărțirea circumscripțiilor electorale în cele trei categorii, după criteriul numărului de locuitori.

În acest sens, semnalăm că textul propus nu se corelează cu prevederile art. 4 din *Legea nr. 208/2015*, potrivit căreia, pentru organizarea alegerilor, sunt constituite circumscripții electorale la nivelul celor 41 de județe, o circumscripție în municipiul București și o circumscripție pentru cetățenii români cu domiciliul sau reședința în afara țării, numărul total al circumscripțiilor electorale fiind de 43.

În al doilea rând, observăm că împărțirea circumscripțiilor electorale în cele trei categorii menționate în cuprinsul normei se realizează după criteriul numărului de locuitori, prin raportare la datele obținute la cel mai recent recensământ al populației.

Însă, prevederile art. 5 alin. (4) din *Legea nr. 208/2015* stabilesc că numărul locuitorilor care se ia în calcul pentru stabilirea normei de reprezentare este cel raportat de Institutul Național de Statistică la data de 1 ianuarie a anului precedent anului în care au loc alegeri la termen, aspect ce relevă necorelarea normei propuse cu actualele dispoziții legale în vigoare.

2. Semnalăm că, dincolo de deficiențele de redactare [*„partidele politice, alianțele politice și alianțele electorale care depun la BEC susținute de minim 5000 de cetățeni (...)”*], textul preconizat este neclar și sub aspectul modalității prin care se va face dovada îndeplinirii gradului de reprezentativitate în rândul electoratului, având în vedere eliminarea referirii la necesitatea depunerii unei liste de susținători pentru înregistrarea listei de candidați.

Astfel, era necesar să fie avută în vedere inclusiv jurisprudența Curții Constituționale¹ în materie: *„condiționarea înregistrării candidaturilor la funcțiile electiv de prezentarea unei liste de susținători constituie o măsură necesară și adecvată pentru dovedirea unui anumit grad de reprezentativitate în rândul electoratului, deopotrivă pentru toți competitorii electorali și pentru descurajarea eventualelor candidaturi abuzive. Reprezentativitatea, prezumată prin depunerea unei liste cu semnături de adeziune, este acea trăsătură esențială a oricărui mandat dobândit în urma exprimării prin sufragiu a voinței politice a electoratului, indiferent că este vorba de alegeri locale, parlamentare, prezidențiale sau europarlamentare.”*. Observația este valabilă și pentru textul propus la art. 54 alin. (2) și (3).

3. Totodată, în ceea ce privește condiția instituită la art. 54 alin. (1), (2) și (3) din inițiativa legislativă pentru depunerea listei de candidați, respectiv a candidaturilor independente, referitoare la susținerea acestora

¹ Spre ex., Decizia nr. 316/2022.

de către un anumit număr minim de cetățeni cu drept de vot, cu adresa de domiciliu sau reședință în minim 2/3 din numărul de localități din circumscripția electorală respectivă, arătăm, cu titlu preliminar, că în jurisprudența sa², instanța de contencios constituțional a statuat că: „trăsătura esențială a oricărui mandat dobândit în urma exprimării prin sufragiu a voinței politice a electoratului o constituie reprezentativitatea sa. Indiferent că este vorba de alegeri locale, parlamentare, prezidențiale sau europarlamentare, sistemul electoral național prevede, în esență, aceeași condiție: depunerea unei liste cu semnături de adeziune. Acest criteriu de preselectare a candidaților este unul obiectiv și rezonabil, aplicabil în condiții de egalitate de tratament fiecăreia dintre cele două categorii de participanți la alegeri: candidații independenți, pe de o parte, și cei propuși pe lista unui partid politic, pe de altă parte. Instituirea condiției legale privind depunerea listei cu semnături reprezintă o modalitate prin care candidatul la o funcție sau demnitate publică își dovedește potențialul de reprezentativitate și arată, în același timp, preocuparea legiuitorului de a preveni exercitarea abuzivă a dreptului de a fi ales, pe de o parte, dar și de a asigura, pe de altă parte, accesul efectiv la exercițiul acestui drept persoanelor eligibile care într-adevăr beneficiază de credibilitatea și susținerea electoratului, astfel încât să existe șanse reale de reprezentare a acestuia în forul legislativ.”.

Precizăm că, în acest sens sunt și recomandările cuprinse în *Codul bunelor practici în materie electorală*, *Liniile directoare* statuând în acest sens, la art. 1.3 - Prezentarea candidaturilor, pct. i și ii, următoarele: „i. Prezentarea candidaților individuali sau a listelor de candidați pot fi condiționate de obținerea unui anumit număr de semnături; ii. Legea nu trebuie să impună colectarea semnăturilor a mai mult de un 1% din alegătorii circumscripției respective”. Această recomandare este dezvoltată în *Raportul explicativ*, pct. 8, după cum urmează: „Obligația de a colecta un anumit număr de semnături pentru prezentarea unei candidaturi nu este, în principiu, incompatibilă cu principiul sufragiului universal. În practică, toate partidele politice, cu excepția unor formațiuni politice fantome, par a nu se confrunța cu nicio dificultate în colectarea numărului necesar de semnături, atunci când normele care reglementează colectarea semnăturilor nu sunt utilizate pentru a împiedica unii candidați de a se prezenta. Pentru a evita orice manipulări de acest gen, legea trebuie să stabilească un număr maxim de semnături care nu trebuie să depășească pragul de 1% din alegători”.

Prin urmare, având în vedere aspectele expuse mai sus, dar și prevederile art. 5 alin. (1) din *Legea nr. 208/2015* potrivit căreia „*Senatorii*

² Spre ex., Decizia nr. 763/2017, Decizia nr. 782/2009.

și deputații se aleg prin scrutin de listă, potrivit principiului reprezentării proporționale.”, apreciem că era necesară analizarea prevederilor propuse din care ar rezulta faptul că pentru depunerea candidaturilor, candidații pot fi susținuți și de cetățeni cu drept de vot care nu au domiciliul sau reședința în circumscripția electorală respectivă. De altfel, normele propuse nu se corelează cu cele prevăzute la art. 54 alin. (7).

4. De asemenea, prin raportare la prevederile art. 4 din *Legea nr. 208/2015*, semnalăm că se impunea clarificarea și revizuirea textului propus pentru art. 54 alin. (2¹), nefiind clar din cuprinsul normei la ce se referă sintagma „*circumscripții electorale din afara României*”.

5. Distinct de aspectele expuse mai sus, din punct de vedere al exigențelor de tehnică legislativă, menționăm că din cuprinsul prezentei inițiative legislative lipsește articolul, ca element structural de bază al părții dispozitive, sens în care era necesar să fie avute în vedere prevederile art. 47 din *Legea nr. 24/2000*³.

6. Apreciem că aplicarea prevederilor inițiativei legislative conduce la un impact negativ asupra bugetului consolidat.

În acest context, menționăm că Guvernul are obligația de a conduce politica fiscal-bugetară în mod prudent pentru a gestiona resursele, obligațiile bugetare și riscurile fiscale, iar adoptarea inițiativei legislative ar influența negativ ținta de deficit bugetar, stabilitatea macroeconomică și ratingul de țară în relația cu organismele financiare internaționale.

Totodată, vă transmitem, alăturat, răspunsul Autorității Electorale Permanente nr. 26558/10.09.2024 referitor la inițiativa legislativă în cauză.

³ privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere obiectul de reglementare, **Parlamentul va decide cu privire la oportunitatea adoptării acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,
Ion - Marcel CIOACU
PRIM-MINISTRU

Domnului senator Nicolae-Ionel CIUCĂ
Președintele Senatului